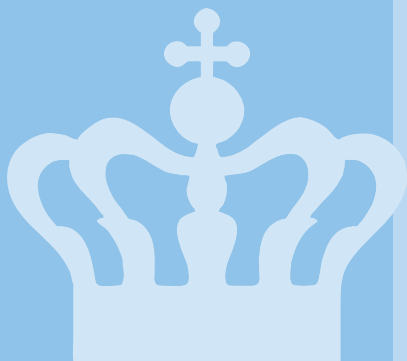

Studieprøven

Maj-juni 2009

Mundtlig del

Censor- og eksaminatorhæfte

Indhold:

1. Prøvens niveau og bedømmelsen

2. Lytteforståelse

Tekster til oplæsning

Vejledende rettenøgler

3. Mundtlig kommunikation

Vejledende eksaminatorark

Bedømmelsesskema

1. Prøvens niveau og bedømmelsen

Færdighedsprøven i lytteforståelse og mundtlig kommunikation ved Studieprøven efterprøver dansksproglige færdigheder på et niveau, der relaterer til Proficiency (C1), jf. kompetenceskalaen, Common European Framework of Reference (CEFR).

Besvarelserne i **lytteforståelse** bedømmes ved hjælp af de vejledende rettenøgler i dette hæfte.

Generelt er kravet ved opgaver, der skal besvares med kort-svar eller åbent svar, at besvarelsen skal være fyldestgørende og dækkende, og at der ikke må være medtaget noget, som ikke hører med til svaret. I rettenøglen angives mindst ét korrekt svar, men der kan være andre svar, som er korrekte. Det afgøres af censor og eksaminator.

Der gives point for de enkelte svar. Pointene gives som hele point og må ikke overskride det maksimale antal point, der er angivet for den enkelte delprøve. Det samlede pointtal for alle svarene omsættes ved hjælp af en omregningstabel til en karakter.

Umiddelbart efter prøveafholdelsen i lytteforståelse modtager de beskikkede censorer og den prøveafholdende udbyders leder resultatet af forcensuren sammen med en omregningstabel fra point til karakterer. Af forcensuren fremgår det, om der skal tages særlige hensyn ved bedømmelsen.

Censor sikrer sig, at eksaminator er orienteret om resultatet af forcensuren, inden voteringen begynder.

Mundtlig kommunikation bedømmes på grundlag af bedømmelseskriterier og ved hjælp af bedømmelsesskemaet i dette hæfte.

2. Lytteforståelse

Delprøve 1

Tekst til oplæsning

Teksten læses op to gange i sin helhed.

Mathias Rust

Om aftenen den 10. oktober 1986 sad Mathias Rust hjemme i Hamborg og så nyhederne i tv.

Der var topmøde i Reykjavik mellem Sovjetunionens Gorbatjov og USA's præsident Reagan, og Mathias Rust var mere end spændt på at høre, hvordan det var gået med dagens nedrustnings-forhandlinger. Han håbede inderligt, at de to stormagter var blevet enige om at begynde at skrotte de mange atommissiler, der var rettet mod mål i Europa og Sovjetunionen.

Det havde set lovende ud, da Reagan og Gorbatjov venligt havde trykket hinanden i hånden på vej *ind* til mødet. Mathias blev dybt nedtrykt, da han nu så dem komme *ud* igen og forstod på deres attituder, hvordan det var gået. Den aften besluttede han, at han selv ville gøre noget for verdensfreden ved at flyve gennem Jerntæppet til Moskva og aflevere et manifest til Gorbatjov. Planen holdt han for sig selv.

Mathias var 17, da han begyndte at flyve, og 18, da han fik sit certifikat. Han havde netop afsluttet et kursus i avanceret navigation, da han i maj 1987 fortalte familie og venner, at han ville leje et fly og tage på en rundtur til de nordiske lande. Turen skulle i første omgang gå mod nordvest, til Island. Af flere grunde. Dels ville Mathias se det hus, hvor nedrustnings-forhandlingerne havde fundet sted, da det nu var dem, der havde sat ham i gang med projektet. Dels ville den lange flyvetur fungere som træning i at flyve langt under meget vanskelige omstændigheder. Mathias tænkte, at hvis han både fysisk og psykisk kunne klare turen til og fra Reykjavik, hvor han det meste af vejen ville komme til at flyve over åbent hav uden ret meget at navigere efter, ja, så ville han måske også være i stand til at klare presset, når han senere satte kurs mod Moskva.

Den 10. maj lejer Mathias Rust en enmotors Cessna 172B af sin flyveklub og gør flyet klar til langfart. Afgangen fra den lille lufthavn uden for Hamborg var planlagt til den 11. om morgenen, men Mathias bliver tvunget til at vente to dage på grund af lavt skydække og dårlig sigtbarhed. Den 13. maj er han endelig på vingerne og af sted på sin første rigtig lange tur helt alene bag roret. Via Shetlandsøerne og Færøerne lander han i Reykjavik. Da han ser det fine hvide hus, hvor Reagan og Gorbatsjov holdt deres møde, og mærker stedets ånd, føler han sig bekræftet i sin beslutning. Følelsesmæssigt er han stadig berørt af topmødets forstemmende resultat og meget motiveret for at gennemføre sit projekt.

Efter nogle dage i Island flyver han tilbage mod fastlandet og når via Bergen i Norge til Helsingfors i Finland den 25. maj. Mathias har nu uden vanskeligheder tilbagelagt 4.185 km, så hvad flyvetekniske færdigheder angår, føler han sig godt rustet til den udfordring, han har foran sig. Til gengæld er han begyndt at blive usikker på, om han nu også har nerverne til at fuldføre den dristige plan. Det ene øjeblik tænker han: *Selvfølgelig flyver jeg til Moskva.* Og det næste: *Nej, det er en sindssyg ide!*

Sådan tilbringer han et par dage i den finske hovedstad uden at kunne beslutte sig til, om han blot skal flyve til Stockholm og derfra hjem til Hamborg ... eller om han virkelig skal føre sin plan ud i livet og forsøge at nå til Moskva.

Flyet står parkeret i en lille lufthavn uden for Helsingfors. Efter en hvileløs nat tager Mathias Rust derud om morgenen den 28. maj 1987, tjekker vejrudsigten, tanker op og meddeler kontrolltårnet, at målet for dagens flyvning er ... Stockholm. Lige over middag letter han og flyver mod sydvest. Han holder kursen de næste 20 minutter, men krænger så pludselig flyet 180 grader. Mathias ved ikke, om det var en bevidst beslutning. Han gjorde det bare. Uden at tænke. Og helt uden hjertebanken. Nærmest, som om han har sat flyet på autopilot. Såvel flykontrollen i lufthavnen som det finske forsvar kan på deres radarskærme følge det lille fly, som nu er på vej ind over et forbudt finsk militærrområde. Det lykkes dem ikke at få kontakt med piloten, og lidt øst for Helsingfors forsvinder den lille grønne prik fra radarskærmen. Da en helikopterpilot kort efter rapporterer at have observeret en oliepøl og nogle ubestemmelige genstande under sig, går man ud fra, at flyet er styrtet ned, og de finske myndigheder sætter straks en eftersøgning i gang.

Men Mathias Rust er ikke styrtet ned. Han har blot tvunget det lille fly ned i ekstremt lav højde for at undgå at blive opdaget af sovjetisk radar. Og nu har han sat en kurs, der vil tage ham ind over den østligste del af Estland, dvs. direkte ind i sovjetisk luftrum. Han ved, det er farligt, det, han har gang i nu, og som han nu sidder der i sit lille fly, føler han sig pludselig meget udsat. Han giver sig selv en fifty-fifty chance for at slippe levende gennem et af verdens mest overvågede luftrum.

Først 60 minutter inde i sovjetisk territorium sker der noget. Mathias ser et russisk militærfly komme lige imod sig. De affyrer varselsskud, flyver to gange rundt om ham og lægger sig så tæt på hans venstre side, at han tydeligt kan se to piloter med hjelme, iltmasker og orange overalls. Også den røde stjerne på siden af vingen og på haleroret kan han se. Nu er han for alvor bange, og tankerne myldrer rundt i hovedet på ham. *Vil de skyde? Vil de tvinge mig ned? Er det hele slut nu?* Men intet sker. Efter 2-3 minutter forsvinder flyet, lige så pludseligt som det dukkede op.

Det var den eneste kontakt, Mathias Rust havde med det sovjetiske luftforsvar på hele sin lange vej til Moskva. Den eneste anden forhindring, han mødte, inden han efter 5 timers flyvning endelig kunne sætte hjulene på sovjetisk jord, var et par hundrede turister og moskovitter, der befandt sig på Den Røde Plads. Måbende fulgte de med, mens han kredsede et par gange rundt over dem i ganske lav højde for at finde et sted at lande uden at ramme nogen. Han fik øje på en bred vejbro, hvor han satte flyet ned. Og derfra rullede han lige så stille ind på pladsen. Folk stimlede sammen omkring ham for at høre, hvem han var, og hvorfor og hvordan han var kommet dertil.

Der gik ikke mange minutter, før Den Røde Plads var fyldt med politibiler, sikkerhedsfolk og soldater. Mathias Rust blev anholdt og ført til grundig afhøring hos den sovjetiske sikkerheds-tjeneste KGB. Det sovjetiske forsvar var stærkt interesseret i at finde ud af forholdene omkring Mathias Rusts tur – og ikke mindst, hvordan han undgik at blive opdaget af det sovjetiske luftvarslingsystem. Men frem for alt måtte KGB have afgjort pilotens identitet og mission. Agenterne var til at begynde med sikre på, at Mathias Rust var sendt ud for at spionere for en vestlig sikkerhedstjeneste. Men Rust fik overbevist dem om, at han var taget af sted på sin helt egen fredsmission for at bevise, at hvis man virkelig ville og ikke havde ondt i sinde, så kunne det lade sig gøre for øst og vest at nå hinanden. Afhøringerne tog flere uger, og den 24. juni var man nået frem til, at Mathias Rust hverken var terrorist eller stod i led-

tog med andre. Han kom alligevel for retten og blev idømt 4 års fængsel for illegal grænseoverskridelse, krænkelse af sovjetisk luftrum og overtrædelse af international luftfartslovgivning. Han endte dog med kun at sidde 1 år og 2 måneder i sovjetisk fængsel, før han på grund af god opførsel blev sat på fri fod og direkte på et fly hjem til Tyskland.

Mathias Rusts flyvetur og landing var en ydmygelse af det sovjetiske luftforsvar. Nu havde befolkningen gennem årtier lært, at Sovjetunionen på grund af truslen fra vest var nødt til at have verdens mest avancerede militær. Så de havde selvfølgelig et luftforsvar, der var i stand til at spore og nedskyde et hvilket som helst fly, uanset type, uanset hvor højt eller lavt det fløj, og uanset hvordan vejret var. Mathias Rusts flyvetur punkterede simpelthen myten om det uovervindelige sovjetiske militær! Det var selvfølgelig en skandale. Men det var også en gåde, hvordan det kunne lade sig gøre.

Der er mange teorier om, hvorfor Mathias Rust ikke blev skudt ned. En af de mere plausible teorier går ud på, at ingen turde give ordre til nedskydning af flyet. 3-4 år tidligere var et koreansk passagerfly fløjet ind i sovjetisk luftrum, og sovjetiske jagerfly fik ordre til at skyde det ned. Forsvarskommandoen havde vurderet, at det i virkeligheden ikke var et civilt fly, men at det var sendt ind over sovjetisk territorium som en militær provokation fra USA's side. Alle 269 ombordværende blev dræbt. Uheldet medførte en storm af protester fra hele verden, ikke mindst fra USA. Når Mathias Rust fik lov at smutte igennem, var det ifølge teorien, fordi ingen militære ledere ville risikere at begå en lignende fejl.

Gorbatjov udnyttede skandalen til at komme med en sønderlemmende kritik af den øverste militære ledelse og afsatte hundredvis af medarbejdere i militær og ministerium. Det var netop dem, der var de mest indædte modstandere af Gorbatjovs politiske bestræbelser for at skabe et mere moderne og åbent Sovjetunionen, som godt kunne forhandle med USA. Måske kom en ung, naiv vesttysker derved til at bane vejen for den aftale, USA og Sovjetunionen kort tid efter indgik om at skrotte deres mellemdistanceraketter.

Men Mathias Rust fik aldrig hilst på Gorbatjov.

Vejledende rettenøgler

Delprøve 1

Mathias Rust

Svar	Point
1. Han forstod på deres attituder, hvordan det var gået.	3
2. 1. Han ville se det hus, hvor nedrustningsforhandlingerne havde fundet sted. 2. Turen ville være (fysisk og psykisk) træning i at flyve langt (under meget vanskelige omstændigheder). (Begge dele skal nævnes).	3
3. På grund af lavt skydække og dårlig sigtbarhed. / På grund af vejret.	3
4. Han vendte flyet (180 grader). / Han krængede flyet 180 grader.	3
5. At en (helikopter)pilot kort forinden havde (rapporteret at have) set en oliepøl og nogle ubestemmelige genstande.	3
6. Han fløj i ekstremt lav højde.	3
7. Svaret skal indeholde mindst to af følgende: Hvordan han undgik at blive opdaget af sovjetisk luftvarslings-system/Hans identitet/Hans mission/Om han var vestlig spion.	3
8. Svaret skal indeholde mindst to af følgende: 1. Illegal grænseoverskridelse 2. Krænkelse af sovjetisk luftrum 3. Overtrædelse af international luftfartslovgivning.	3
9. Fordi de var bange for at lave samme fejl, som dengang et koreansk passagerfly blev skudt ned af sovjetisk militær.	3
10. Han fik anledning til at (kritisere og) afsætte hundredvis af medarbejdere i militær og ministerium (der var imod hans politik/imod hans bestræbelser for et mere åbent og moderne Sovjetunionen).	3
Der gives 3 eller 0 point.	

I alt

30 point

Delprøve 2

Brand i gaden – er det et mediestunt?

De fremhævede elementer mellem to pausetegn giver 2 eller 0 point.

I alt

30 point

3. Mundtlig kommunikation

Vejledende eksaminatorark

Grundlag for mundtlig prøve

Eksempler på spørgsmål, eksaminator kan stille for at give prøvedeltageren mulighed for at vise sin evne til at fortælle, beskrive, forklare, tage stilling, argumentere og vurdere.

1. Danmark og EU

Fortæl

- noget om emnet, som du finder væsentligt og gerne vil tale om.

Beskriv (faktuel viden)

- Ved du, hvad de fire danske forbehold drejer sig om?

Forklar (viden/ræsonnement)

- Hvorfor tror du, at danskerne er relativt forbeholdne i forhold til EU?

Argumentér (stillingtagen og argumentation)

- Hvad synes du om, at visse politiske beslutninger flyttes fra Folketinget i Danmark til Europa-Parlamentet?

Vurdér (vurdering/ræsonnement)

- Hvor længe tror du, at de europæiske nationalstater, som vi kender dem i dag, stadig vil eksistere?

2. Terror

Fortæl

- noget om emnet, som du finder væsentligt og gerne vil tale om.

Beskriv (faktuel viden)

- Ved du, om der har fundet terrorhandlinger sted i Danmark i de sidste 10 år?

Forklar (viden/ræsonnement)

- Hvorfor tror du, at der fokuseres så meget på islamisk terror for tiden?

Argumentér (stillingtagen og argumentation)

- Hvad synes du om, at Danmark har indført særlige terrorlove, der på visse områder går imod de almindelige retsprincipper (fx administrativ udvisning, aflytning uden dommerkendelse osv.)?

Vurdér (vurdering/ræsonnement)

- Tror du, at terror er et effektivt politisk våben på længere sigt?

3. Fødevarekrise

Fortæl

- noget om emnet, som du finder væsentligt og gerne vil tale om.

Beskriv (faktuel viden)

- Ved du, hvilke lande den nuværende fødevarekrise især rammer?

Forklar (viden/ræsonnement)

- Hvorfor tror du, at fødevarekrisen har sat fokus på produktionen af økologiske varer?

Argumentér (stillingtagen og argumentation)

- Hvad synes du om, at man for at modvirke fødevarekrisen satser mindre på økologisk produktion og mere på produktion af genmodificerede afgrøder?

Vurdér (vurdering/ræsonnement)

- Hvis man spiser flere grøntsager og færre animalske produkter, vil der være mad til flere mennesker. Tror du, det kan lykkes at få befolkningerne i den rige del af verden til at ændre kostvaner, så der bliver mere mad til de fattige befolkninger, eller vil det altid være prisen på fødevarer, der bestemmer forbruget?

Bedømmelseskema

Navn: _____

CPR-nummer: _____

Præsentation af emne

Fortælle sammenhængende og struktureret.

▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼
12	10	7	4	02	00	÷3

Samtale om emne

Forståelse af samtalepartner.
Beskrive, forklare, tage stilling og argumentere, vurdere.

--	--	--	--	--	--	--

Sproglige fokuspunkter

Fluency

--	--	--	--	--	--	--

Grammatik

--	--	--	--	--	--	--

Ordforråd (bredde og præcision)

--	--	--	--	--	--	--

Udtale

--	--	--	--	--	--	--

(NB: Udtale indgår som et centralt punkt i alle prøvens produktive dele).

Karakter: _____

Karakteren gives ud fra en helhedsvurdering.

